

Saksansvarlig Katrine Lereggen

Kommunestyret

10.11.2015

PS 98/15

Innstilling

1. Melhus kommune vil ikke søke om kommunesammenslåing med andre kommuner i 2015.
2. Melhus kommune ser for seg følgende scenarier:
 - Melhus kommune har i forhold til et 40 års perspektiv kartlagt sin egen robusthet i forhold til ekspertutvalgets 10 kriterier, og har kommet til at man er robust nok til å fortsette som egen kommune.
 - Melhus kommune er åpen for å gå in i utredning med Klæbu, Midtre- Gauldal og Skaun kommune om en eventuell kommunesammenslåing. Disse utredningene kan basere seg på enkelt kommuner og flere sammen. Dette må avklares med de enkelte kommunene.
3. Melhus kommune vil ikke slå seg sammen med Trondheim og vil ikke gå inn i noen form for utredning om kommunesammenslåing med Trondheim.
4. Frivillighetsprinsippet skal legges til grunn ved kommunens drøfting av eventuell kommunesammenslåing. Inndelingsloven stiller krav til å involvere innbyggere i behandlingen av eventuell kommunesammenslåing.

Behandling i Kommunestyret

10.11.2015 PS 98/15

Tilleggsforslag fra Ap, H og KrF v/ forslagsstiller Einar Gimse Syrstad Politisk styringsgruppe er Formannskapet + en representant fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Votering:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Melhus kommune vil ikke søke om kommunesammenslåing med andre kommuner i 2015.
2. Melhus kommune ser for seg følgende scenarier:
 - Melhus kommune har i forhold til et 40 års perspektiv kartlagt sin egen robusthet i forhold til ekspertutvalgets 10 kriterier, og har kommet til at man er robust nok til å fortsette som egen kommune.
 - Melhus kommune er åpen for å gå in i utredning med Klæbu, Midtre- Gauldal og Skaun kommune om en eventuell kommunesammenslåing. Disse utredningene kan basere seg på enkelt kommuner og flere sammen. Dette må avklares med de enkelte kommunene.
3. Melhus kommune vil ikke slå seg sammen med Trondheim og vil ikke gå inn i noen form for utredning om kommunesammenslåing med Trondheim.
4. Frivillighetsprinsippet skal legges til grunn ved kommunens drøfting av eventuell kommunesammenslåing. Inndelingsloven stiller krav til å involvere innbyggere i behandlingen av eventuell kommunesammenslåing.

Politisk styringsgruppe er Formannskapet + en representant fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Vedlegg:

1. Møtereferat fra styringsgruppas møte 1.9.2015
2. Notat 170815 - videre arbeid med kommunereformen
3. Saksfremstilling, Kommunestyre sak 10/15. dato: 24.2.2015
4. Kommunereformen – status og videre arbeid frem til våren 2016, samt invitasjon til felles formannskapssamling i januar 2016, brev fra Fylkesmannen dat. 07.10.15
5. Kommunereformen – oppfølging etter rapportering 1. februar og ut 2015, brev fra Fylkesmannen dat. 13.03.15

Andre dokumenter i saken som ikke er vedlagt:

-

Saksutredning:

Bakgrunn for saken:

Regjeringen ønsker å styrke lokaldemokratiet og gjennomfører nå en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med økt makt og myndighet. Alle landets kommuner er invitert til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner. Fylkesmannen, i samarbeid med KS, bidrar til å gjennomføre de regionale prosessene.

Nasjonale mål og fremdriftsplan for kommunereformen:

1. Gode og likeverdige tjenester

Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og spesialiserte tjenester

2. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal og regional utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnsikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima, og også den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.

3. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner

Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste overfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer

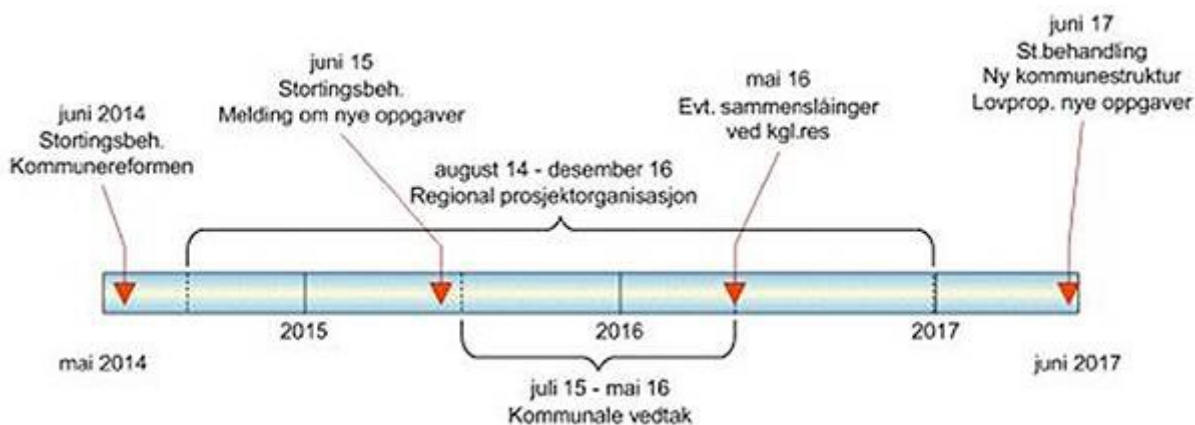
4. Styrket lokaldemokrati.

Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og dermed økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudet til innbyggernes behov.

I eget oppdragsbrev til Fylkesmennene om kommunereformen fremgår det tydelig at alle kommunene har en plikt til å diskutere og vurdere sammenslåing med andre kommuner, såkalt «utredningsansvar». Alle kommunestyrene skal ha gjort vedtak basert på en slik utredning innen våren 2016. Kommunene skal fatte kommunestyrevedtak innen sommeren 2016, og disse skal meldes inn via Fylkesmannen. Departementet legger til grunn at sammenslåingene som et utgangspunkt vil iverksettes senest fra 1. januar 2020. Et nasjonalt vedtak

forutsetter at de kommunale vedtakene er likelydende i de aktuelle kommunene. Dernest må departementet vurdere om den foreslåtte sammenslutningen er i tråd med hovedmålene for reformen. Kommunale vedtak som ikke er i tråd med målene i reformen, eller vedtak om sammenslåing som medfører at mer enn en kommune må flyttes til et nytt fylke, kan ikke avgjøres ved kongelig resolusjon. Disse vedtakene må da vente til departementet fremmer en proposisjon om en helhetlig kommunestruktur våren 2017.

Tidsplanen for kommunereformen er fremstilt slik:

Kort om arbeidet og vedtak i Melhus kommune:

Kommunestyret har behandlet kommunereformen i flere omganger. I kommunestyremøte den 14.10.14, sak 64/14, ble det vedtatt opprettet en politisk styringsgruppe bestående av Formannskapet, samt en representant fra Venstre og Sosialistisk Venstreparti. Styringsgruppen er senere supplert med to representanter fra de tillitsvalgte. Rådmannen stiller med prosjektleder.

Kommunestyrets siste vedtak i saken ble gjort i møte den 24.02.15, sak 10/15, om videre arbeid med kommunereformen, se vedlegg 3:

1. Melhus kommune vil ikke søke om kommunesammenslåing med andre kommuner i 2015.
2. Melhus kommune ser for seg følgende scenarier:
 - Melhus kommune har i forhold til et 40 års perspektiv kartlagt sin egen robusthet i forhold til ekspertutvalgets 10 kriterier, og har kommet til at man er robust nok til å fortsette som egen kommune.
 - Melhus kommune er åpen for å gå in i utredning med Klæbu, Midtre- Gauldal og Skaun kommune om en eventuell kommunesammenslåing. Disse utredningene kan basere seg på enkelt kommuner og flere sammen. Dette må avklares med de enkelte kommunene.
3. Melhus kommune vil ikke slå seg sammen med Trondheim og vil ikke gå inn i noen form for utredning om kommunesammenslåing med Trondheim.
4. Frivillighetsprinsippet skal legges til grunn ved kommunens drøfting av eventuell kommunesammenslåing. Inndelingsloven stiller krav til å involvere innbyggere i behandlingen av eventuell kommunesammenslåing.

Styringsgruppen har etter kommunestyrets behandling 24.02.15 hatt 2 møter. I styringsgruppes møte 23.06.15 ble forslag til intensjonsavtale mellom Klæbu, Midtre Gauldal, Skaun og Melhus kommuner vedtatt. Denne intensjonsavtalen omhandler felles utredninger mellom kommunene. I styringsgruppemøte den 01.09.15 ble det lagt frem et notat som omhandler et forslag til bestilling/tilbudsdokument for å få utredet samfunnskONSEKVENSER av evt. endret kommunestruktur i regi av de ovennevnte kommunene. Styringsgruppen vedtok i dette møtet at «Det legges frem sak for nytt kommunestyre i Melhus for vurdering av videre prosess med kommunereformen».

I og med at det nå er valgt et nytt kommunestyre kan det være formålstjenelig at også de nye representantene får et forhold til dette oppdraget/jobben – og at vedtak i møte 24.02.15, sak 10/15, bekreftes av nytt kommunestyre.

Fylkesmannen har i brev dat. 13.03.15 – oppfølging etter rapportering 1. februar og ut 2015, samt brev dat. 07.10.15 – Kommunereformen – status og videre arbeid frem til våren 2016, samt invitasjon til felles formannskapssamling i januar 2016 – skissert forventningene til utredningsarbeid- og aktiviteter frem mot våren 2016 da kommunene skal gjøre et endelig vedtak i saken. Det har i forbindelse med kommunevalget vært litt stillstand i mange kommuner, men nå ber fylkesmannen om at de nye kommunestyrene raskt tar tak i reformen og klargjør videre prosesser i egen kommune og med nabokommunene. Under følger Fylkesmannens tids- og oppgaveplan i forbindelse med kommunereformen:

Fase 1: Oppstart	Fase 2: dialog	Fase 3: Utredning og utvikling	Fase 4: beslutningsfase
26. august 2014 til september 2014	September 2014 til 31. januar 2015	1 februar 2015 til 31 desember 2015	Januar 2016 til 30. juni 2016
<ul style="list-style-type: none"> - Avklaring av reformens innhold og verktøy. Oppdragsbrev fra Regjeringen - Etablering av prosjektorganisasjon i fylket, dialog med KS og nabofylker - Oppstartskonferanse med ordførere og rådmenn med forankring av prosjektplan og milepæler 	<ul style="list-style-type: none"> - Avklaringer av geografiske retningsvalg på bakgrunn av foreløpig tilrettelagt kunnskapsgrunnlag og prosesser i enkeltkommuner og mellom kommuner 	<ul style="list-style-type: none"> - Felles utredninger av realistiske alternativer. Oppstart av felles prosjekt med tydelig prosess, innhold og framdriftsplan. - Innbyggerdialog - Intensjonsavtale mellom kommuner som vurderer å slå seg sammen. - Saker i kommunestyrene om status og videre prosess. - Folkevalgtopplæring og reorganisering med nye medlemmer etter kommunevalget 	<ul style="list-style-type: none"> - Rådmenn/styringsgrupper forbereder saker til kommunestyrene med oppsummering av prosess og anbefaling - Innbyggerdialog - En eller flere behandlinger i kommunestyrene og deretter vedtak. - Der kommuner har felles vedtak om sammenslåing kaller Fylkesmannen inn til felles kommunestyremøte, jf. inndelingslova. Det enkelte kommunestyre må så bekrefte dette med nytt kommunestyrevedtak - Saker med vedtak skal sendes til Fylkesmannen - Fylkesmannen oppsummerer og sender sin anbefaling til departementet

Vurdering:

Som det fremgår av faseoversikten over er vi nå inne i fase 3, utredning og utvikling. Prosjektgruppa har utarbeidet en intensjonsavtale om utredningsarbeid med nabokommunene Skaun, Midtre-Gauldal og Klæbu. Denne intensjonsavtalen om felles utredningsarbeid er forankret i kommunestyret vedtak i sak 15/765, som er referert ovenfor.

Kommunereformen er en politisk sak, og det arbeid som skal gjøres må skje etter en politisk forankring og bestilling. En beslutning og vedtak i denne saken er og skal være politisk, men det kan være fornuftig å skaffe seg et bredest mulig kunnskapsgrunnlag som basis for det vedtak kommunestyret skal gjøre i juni 2016.

Det er gjort et arbeide med å undersøke omfang og få innspill til hva en evt. utredning bør omfatte, vi har i dag ikke tilstrekkelig kapasitet internt til å få gjort denne jobben. Det betyr at vi må kjøpe utredningskapasitet. Fylkesmannen har avsatt skjønnsmidler til alle kommuner i 2015 som skal gå til arbeidet med kommunereformen, deriblant til utredningsarbeid kommuner imellom. Det forutsettes at utredningen finansieres ved bruk av Fylkesmannens skjønnsmidler, og fordeles likt mellom kommunene.

Pr. i august 2015 har både Skaun og Midtre-Gauldal kommuner gitt tilbakemelding på at de ønsker å gjennomføre en felles utredning med Melhus kommune. Klæbu hadde på det tidspunktet satt noen litt på vent til etter kommunevalget. Skaun har tatt kontakt og er fortsatt interessert i felles utredning. Gitt fortsatt interesse, ser vi for oss følgende utredningsoppdrag ut fra det materialet og de utredninger vi har gjennomgått:

Oppdraget er delt inn i fem delleveranser, der siste leveranse er en sammenstilling av de fem delleveransene. Leveransene tar utgangspunkt i ulike alternativer for fremtidig kommunestruktur:

- Alt. Melhus, Skaun, Midtre-Gauldal kommuner, evt. Klæbu
- Alt. Melhus og Skaun kommuner
- Alt. Melhus og Midtre-Gauldal kommuner
- 0-alternativet for alle tre kommuner

Leveranse 1: Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, frist – ca. 2 mnd. etter avtaleinngåelse

Leveranse 2: Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner, frist – ca. 2 mnd. etter avtaleinngåelse

Leveranse 3: Gode og likeverdige tjenester, frist – ca. 3 mnd. etter avtaleinngåelse

Leveranse 4: Styrket lokaldemokrati, frist – ca. 3 mnd. etter avtaleinngåelse

Leveranse 5: 0-alternativet for kommunene, dvs. fortsatt bestå som egne kommuner – ca. 3,5 mnd. etter avtaleinngåelse

Leveranse 6: Sluttrapport, frist – ca. 4 mnd. etter avtaleinngåelse

der følgende premisser skal svares ut i hver delutredning:

- Utredningen skal være egnet som fakta- og prosessdokument for lokale beslutninger i de enkelte kommuner
- Utredningen skal i størst mulig grad bruke det statistikkgrunnlag m.m. som lages sentralt av KMD og Sør-Trøndelag fylkeskommune
- Utredningen skal ta opp i seg premissene som gis sentralt fra Ekspertutvalget og KMD

Tidsaspektet på leveransene baserer seg på undersøkelser gjort i august 2015, dette kan kanskje variere ut fra hvor stor pågang det er på tilsvarende utredninger.

Utkast til foreløpig prosessplan:

Tid	Aktører	Aktivitet
August -15	Rådmenn	Utarbeider forslag til bestilling/tilbudsdokument for utredning samfunnskonsekvenser av evt. endret kommunestruktur
	Styringsgruppa	Behandler forslag til bestilling/anbudsdokument
November	Arbeidsgruppe/rådmenn	Iverksetter bestilling
November	Arbeidsgruppe/rådmenn	Utarbeider prosessplan for utredningsarbeidet, basert på valgt tilbud
Januar-februar -16		Leveranse 1 – Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling Leveranse 2 – Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
		Evt. presentasjoner av delleveransene i de respektive kommuners styringsgrupper
Februar-mars		Leveranse 3 – Gode og likeverdige tjenester Leveranse 4 – Styrket lokaldemokrati
		Evt. presentasjoner av delleveransene i de respektive kommuners styringsgrupper
Mars-april		Leveranse 5 – 0-alternativet for kommunene Sluttrapport

April		Presentasjoner av utredningene/sluttrapport i de respektive kommuners styringsgruppe/kommunestyre
April-mai		Innbyggerundersøkelse/dialog
Mai		Forberede sak til kommunestyret om kommunereformen
Juni		Sak til kommunestyret om kommunereformen basert på arbeidet som er gjort
Senest 30. juni 2016		Sak med vedtak oversendes Fylkesmannen – Fylkesmannen oppsummerer og sender sin anbefaling til departementet

Med bakgrunn i styringsgruppens vedtak 01.09.15 om at «Det legges frem sak for nytt kommunestyre i Melhus for vurdering av videre prosess med kommunereformen», fremmes med dette forslag om at det nye kommunestyret i Melhus kommune opprettholder vedtak fattet i kommunestyret 24.02.15, sak 10/15, og at arbeidet med en utredning iverksettes snarest.